

Nogle Træk af den engelske Fagforenings-
bevægelse og Fagforeningernes Statistik
i 1896.

Ved
Cordt Trap.

England er som bekendt de moderne Fagforeningers Vugge. Her fik de deres Ilddaab i Begyndelsen af dette Aarhundrede, da Arbejderne søgte at forskanse sig bag de overleverede Erhvervsformer som Værn mod den fremtrængende Storindustri. Her kæmpede Foreningerne sig under overordentlige skrappe Forfølgelser fra Autoriteternes Side frem til deres nuværende Magtstilling. I Aaret 1824 blev Koalitionsforbudet endelig hævet, men faktisk vare Foreningerne uden positiv retlig Beskyttelse lige indtil Aaret 1871, da de erhvervede sig den længe eftertragtede lovlige Anerkendelse. Men gennem denne lange Kampperiode have de gamle engelske Trade-Unions udviklet sig til meget faste Organisationer, der udøve en høj Grad af Indflydelse, ikke alene udad til, men ogsaa overfor deres Medlemmer; i Forhold til dem staa Fagforeningerne i andre europæiske Lande milevidt tilbage. Men Trade-Unionsbevægelsen i England beholdt længe ret

aristokratiske Former; den omfattede væsenlig kun de saakaldte »skilled labourers«, faglærte Arbejdere med forholdsvis betydelige Indtægter, medens Arbejdernes store Gros stod udenfor. Først henimod Firserne begynder ogsaa de ikke faglærte Arbejders Organisation, og den faar et mægtigt Stød fremad ved den store Dokarbejderstrejke i 1889; siden da gøres der et betydeligt Arbejde for at organisere de ikke-faglærte Arbejders store Armé. Men efter disse Nydannelser paa den faglige Organisations Omraade staar man ikke længere overfor i det væsenlige ensartede Institutioner; mellem Fagforeningernes gamle Garde, der har sine fasteste Borge i Maskin- og Skibsbyggerfagene m. fl., og de nye Fagforeninger, særligt de alleryngste, hvis Tilhængere findes blandt Arbejderstandens bevægeligste Elementer, bestaar der udprægede Forskelligheder. De gamle Foreninger omfatte Arbejdere, der have Raad og Vilje til at undvære forholdsvis betydelige Summer til deres Foreningsformaal, og disse gaa ikke alene ud paa at værne Arbejdernes Interesser overfor Arbejdsgiverne, men omfatte tillige en ret vidtstrakt Selvhjælpsvirksomhed. Talrige ere de Opgaver, som ere indskrevne paa disse Foreningers Program, saaledes Forsikring mod Arbejdsløshed, Alderdom, Invaliditet og Sygdom, Begravelseshjælp, Rejseunderstøttelse m. m. Den fremtrædende Stilling, som alle disse Selvhjælpsformaal indtage i de gamle Foreninger, paatrykker i mere end én Henseende disse Institutioner sit Stempel. Dette gælder da for det første om deres Politik udadtil, som den gør mere konservativ. For at forstaa dette maa det erindres, at den gensidige Forsikring indenfor en »Trade-Union« har en helt anden Karakter

end til Ex. i et "Friendly Society", eller et privat Forsikringselskab. I en engelsk Fagforening er ingen Del af Foreningens Formue baandlagt til bestemte Formaal. Understøttelser til Medlemmer under Strejker gaa af samme Fond som til Exempel Hjælp i Tilfælde af Ulykke eller Alderdom, og udbryder der større Konflikter, kan Bestyrelsen, om fornødent, tømme Kassen til Bunden for at føre Kampen tilende. Det flydende Forhold, der bestaar mellem de enkelte Formaal i de gamle Fagforeninger med de store opsamlede Formuer, sætter dem i Stand til, om kræves, at føre en Kamp mod Arbejdsgiverne med overordentlig Energi, men gør dem paa samme Tid varsomme med at anvende de yderste Midler, fordi det til syvende og sidst vil gaa udover de mange forskellige Opgaver, som for dem have saa stor Værdi. Overfor Medlemmerne styrker den inderlige Forbindelse med Selvhjælpsformaalene i høj Grad Foreningernes Myndighed; thi forlader et Medlem Fagforeningen, gaar han samtidig glip af Udsigten til at erhverve Understøttelse, og dette Moment viser sig navnlig at være et virksomt Middel for the Trade-Unions til i rolige Tider at holde Folk under Fanerne og styrker samtidig Majoritetens Indflydelse overfor Filialerne, hvis oprørske Tendenser dér skulde gøre sig gældende.

I de nye Fagforeninger spille disse forskellige Selvhjælpsformaal kun en rent forsvindende Rolle. Foreningerne, der tælle mange af Arbejderstandens Hedsører, ere i det væsenlige Kampinstitutioner, stiftede paa at samle Arbejderne, snart til Forsvar, snart til Angreb ligeoverfor Arbejdsgiverne. Til at ofre større Summer paa Selvhjælpsformaal have Medlemmerne

maaske ikke Raad, i hvert Fald ikke Lyst. Følgerne af denne Foreningernes Karakter er atter, at Tilstrømningen af nye Medlemmer er stærk, naar Barometret staar paa Storm, men at der paa den anden Side udvandrer en Del Medlemmer, naar man tror Faren overstaaet.

De gamle og nye Foreningers afvigende Politik overfor Selvhjælpsspørgsmaalet er i Virkeligheden kun et Udslag af en mere gennemgribende Forskel. De gamle mægtige Trade-Unions føle sig nu stærke nok til ved egne Kræfter at løse Arbejderspørgsmaalet for deres Vedkommende og ønske derfor ikke Indblanding af nogen Art. Derfor ere Foreningerne Modstandere af enhver Statsintervention, selv om den tilfører dem positive Fordele. De unge Foreninger derimod, der ere baarne frem af den moderne politiske Arbejderbevægelse, ere i høj Grad Tilhængere af Statens Indgriben til Fordel for Arbejderne og ere paa Forhaand lidet stemte for selv at tage fat paa de Opgaver, som de mene, det bliver det Offentliges Sag at løse. Modsætningen viser sig derfor ogsaa paa andre Omraader end overfor Selvhjælpsbevægelsen. Saaledes ere de gamle Foreninger varme Tilhængere af at afgøre Strids-spørgsmaal med Arbejdsgiverne ved direkte Forhandling mellem de to Parter eller deres Organisationer, medens de nye Foreninger ogsaa her ønske en Indgriben og Regulering fra oven. Og lige saa forskellige ere Foreningerne i deres Politik overfor Udenforstaaende. De gamle »Trade-Unions« ere til en vis Grad konservative, arbejde for at regulere Tilgangen til Erhvervene og modtage nødvendig Folk, der ikke have hævet sig til det standard, som største Delen af Medlemmerne repræsentere; ej heller stille de sig venligt overfor

Tilgang af Kvinder eller Arbejdere af fremmed Nationalitet. Deraf de ofte rejste Beskyldninger mod de gamle Foreninger for at føre en egoistisk Politik, der finde et saa karakteristisk Udtryk i Mrs. Besants Ord: »Arbejdernes Aristokrati behandler de ikke faglærte Arbejdere, saaledes som Middelstanden i sin Tid behandlede deres Fædre«. I Modsætning hertil slaar »The New Unionism« Døren op paa vid Gab for Alle, som ønske at træde ind, for Arbejdsmænd saa vel som for faglærte Arbejdere, for Kvinder som for Mænd, for Fremmede som for Landsmænd, og er heller ikke streng Bevogter af faglige Begrænsninger. Der er rigtignok paa den anden Side dem, der beskyldte disse nye Foreninger for at øve langt større Pres end de gamle paa udenforstaaende Arbejdere, hvem de søge at gøre Livet saa surt som muligt.*) Men dette benægtes af Andre, der mene at kunne dokumentere, at de gamle Fagforeninger ere mindst lige saa kampberedte mod Udenforstaaende som de nye.**).

Betegne nu disse dybtgaaende Forskelligheder forskellige Udviklingsstadier, saaledes at de nye Trade-Unions ville komme til at gennemløbe alle de samme Faser, som de gamle og, efterhaanden som de voxe i Magt og Fasthed, optage deres ældre Kollegers Attribute, eller ville de fremdeles bevare deres Særpræg? Ja derpaa vil kun Fremtiden kunne give Oplysninger, men af Betydning for dette Spørgsmaals Besvarelse er det i alt Fald, at den gamle og den nye

*) Se en Artikel af Chamberlain i *Nineteenth Century* 1892, p. 682 og Mr. Lecky »*Democracy and Liberty*«, Bd. II, p. 348.

**) »*Industrial Democracy*« by S. og B. Webb. Bd. I, p. 214 ff.

Fagforeningsbevægelse er opstaaet under højst forskellige politiske Himmeltegn. At de principielle Anskuelser om Samfundsorganisationen, der ere raadende i de nye Foreninger, ville hæmme Udviklingen af Selvhjælpsformaalene inden for samme, derom synes der i alt Fald ikke at kunne være Tvivl.

England har ikke alene den ældste og bedst organiserede Fagforeningsbevægelse, men det er tillige det europæiske Land, i alt Fald af de større, der besidder den mest indgaaende Fagforeningsstatistik, der staar paa Højde med selv det Emne, den behandler. Med stort Udbytte læser man de af »The Labour Department« udgivne aarlige Værker om Fagforeningerne, og det er fra den sidste for nylig udkomne Beretning for Aaret 1896, at de nedenstaaende Data for den væsenligste Del ere hentede.

The Labour Department har overfor det mere og mere overhaandtagende Arbejde ved Behandlingen af alle de fra Fagforeningerne indkomne Oplysninger og Vanskeligheden ved disses Tilvejebringelse i nogenlunde ordentlig Tid i de sidste Aar til en vis Grad forandret Signaler. Principet, der fra 1895 at regne bringes til Anvendelse, er da dette, at visse summariske Oplysninger om Fagforeningerne og deres Filialer, saaledes Medlemsantallet, adskilt i Mænd og Kvinder, Stiftelsesaaet m. m. tilvejebringes for alle Fagforeningerne, medens Arbejdet iøvrigt sættes ind paa at skabe et mere detailleret Oplysningsmateriale, særlig vedrørende de finansielle Forhold, for 100 af de vigtigste Fagforeninger, der for Tiden omfatte c. 65 pCt. af samtlige organiserede Arbejdere. Ved saaledes i Almindelighed kun at kræve nogle enkelte Oplysninger ere adskillige

Foreninger, der tidligere vare ukendte, kaldte frem for Dagens Lys, og Arbejderdepartementet mener for første Gang at have faaet Oplysninger om alle engelske Fagforeninger af nogen Betydning. Efter at have opnaaet dette Resultat har man atter bestemt sig for at søge Materialet kompletet noget tilbage i Tiden, nemlig for de sidste 5 Aar.

Denne nye Ordning har selvfølgelig sine store Fordele; Manglerne derved ere, at der kun kommer til at foreligge finansielle Oplysninger for et begrænset Felt, og at der ikke engang er fuld Sikkerhed for, at man ved at følge de 100 Foreninger fra Aar til Aar tør slutte tilbage til Bevægelsens Retning for samtlige »Trades-Unions«, da de smaa Fagforeninger turde følge andre Udviklingslove end de store.

Antallet af Fagforeninger i England udgjorde i 1896 1330 med ca. 1½ Million Medlemmer, nemlig noget over 100,000 Kvinder og henimod 1,400,000 Mænd, i og for sig ret imponerende Tal; men dog oplyser Beretningen, at det for Mændenes Vedkommende kun er 20 og for Kvindernes kun 11 pCt. af dem, der ernære sig ved legemligt Arbejde og kunne blive Medlemmer af Trade-Unions. Naturligvis er Forholdstallet meget forskelligt inden for de enkelte Erhverv. Højest staa navnlig Tallene for Bygnings-, Mine-, Maskin- og Skibsbygningsfagene, der tilsammen omfatte over Halvdelen af samtlige Fagforeningsmedlemmer. At kun en Snes pCt. af Mændene ere Medlemmer af Fagforeninger, skyldes væsenlig den Omstændighed, at Landbrugets og andre Erhvervsgruppers Arbejdere endnu kun i ringe Grad have organiseret sig. Procenttallet for Fagforeningsmedlemmerne i Forhold til samtlige

Arbejdere er, som det vil ses, kun halvt saa stort for Kvinder som for Mænd, men som bekendt har Fagforeningsbevægelsen jo ogsaa lige til Begyndelsen af Halvfjerdserne stillet sig fjendtlig lige over for det svage Køn. Af Kvinderne fandtes det aldeles overvejende Tal i blandede Foreninger; Antallet af faglige Organisationer, der udelukkende omfattede Kvinder, var kun 20 med ca. 7000 Medlemmer.

Til Oplysning for dem, der ønske at kende en Fagforenings Alder, tjener, at en saadan gennemsnitlig er 18 Aar gammel. Men hvis Foreningerne vejes og tælles i Forhold til deres Medlemstal, bliver Alderen en Del højere, nemlig omtrent 30 Aar; dette forklares ved, at de større Foreninger gennemgaaende ere ældre. Over Halvdelen af Foreningerne med over to Tredjedele af Medlemmerne ere stiftede mellem 1850 og 1889, men der gives ogsaa enkelte omfangsrige Fagforeninger, der søge deres Oprindelse langt tilbage i Tiden, »The Iron Founders« Fagforening er saaledes stiftet i 1809, »The Steam Engine Makers« i 1824.

Aaret 1896 betegner et Vendepunkt i Fagforeningsbevægelsen i det forløbne Femaar. Fra 1892—95 var nemlig Medlemsantallet i Foreningerne gradvis gaaet ned fra 1,462,000 til 1,398,000, men i 1896 viser der sig atter en Fremgang til 1,488,000. Det er den økonomiske Depression til Midten af 90'erne og det fornyede Opsving i 1896, som i Hovedtrækkene afspejle sig i disse Tal, omend Aarsag og Virkning ikke i Tid falde nøjagtig sammen. Interessant er det at iagttage, at for de 100 særligt udvalgte Fagforeninger fortsætter Medlemstallet, fraset Aarene 1894—95, støt sin Opgang fra Aar til Aar, kun at Bevægelsen tager særlig Fart

i 1895—96. Disse Foreninger, der tælle adskillige af de gamle Trade-Unions, ere saaledes mere uafhængige af gode eller daarlige Tider, medens mange unge Foreninger faa et overordentlig stærkt Tilløb af Medlemmer under opadgaaende Konjunkturer, men svinde stærkt ind, naar Tiderne gaa dem imod. Nedgangen i de første 4 Aar har overhovedet ikke kunnet spores indenfor enkelte store Erhverv. Her kan saaledes særlig nævnes Bygningsgruppen, og Beretningen udtaler, at Aarsagen hertil i alt Fald for en Del maa søges i den stærke Fagforeningsorganisation indenfor denne Gruppe; men erkendes maa det, at det er vanskeligt her at skelne Virkning fra Aarsag. Tænkes kunde det, at det var de gode økonomiske Forhold inden for det paagældende Erhverv, der, trods daarlige Konjunkturer over Resten af Linien, have holdt Fagforeningsbevægelsen i Live, ikke det omvendte. Paa den anden Side er den faglige Organisation for enkelte Erhvervsgruppers Vedkommende saa godt som fuldstændig brudt sammen. Dette gælder saaledes om Agerbrugets faglige Foreninger, der i 1892 talte ca. 36,000, men i 1895 kun 3500 Medlemmer. Det uhyre Fald skyldes væsenlig Opløsningen af to store Foreninger: »The National Agricultural Labourers Union« og »The Eastern Counties Labour Federation«.

Vende vi os endelig fra disse summariske Data vedrørende samtlige engelske Trade-Unions til de 100 Foreninger, hvis økonomiske Forhold ere blevne gjort til Genstand for særlig Undersøgelse, erfares nærmere Oplysninger om deres Medlemstal, Indtægter, Udgifter og Formue i 1896 af nedenstaaende Oversigt, hvor Fagforeningerne ere grupperede efter Erhverv.

	Medlems- tal	Indtægter £	Udgifter £	Formue £
Bygningsfagene	159,284	277,437	231,893	277,604
Minefagene	195,653	221,640	156,472	315,903
Metal-, Maskin- og Skibs- bygningsfagene	208,297	657,451	473,991	701,021
Textilindustrien	104,489	166,334	104,268	334,809
Klædeindustrien	60,475	75,209	57,344	65,656
Transporterhverv	95,749	92,440	63,429	255,767
Bogtryk m. m.	37,018	69,406	54,229	106,167
Snedkerfaget m. m.	21,019	40,885	33,861	41,387
Andre Erhverv	84,969	74,843	63,743	70,675
	966,953	1,675,645	1,239,230	2,168,989

Disse 100 Trade-Unions, der omfattede c. 967,000 Medlemmer, havde Indtægter til et Beløb i danske Penge af c. 30¹/₂ Millioner Kr., hvoraf Størstedelen tilvejebragtes ved Bidrag fra Medlemmernes Side; gennemsnitlig havde de 100 Fagforeninger en aarlig Indtægt pr. Medlem af 31¹/₂ Kr. eller over 60 Øre ugentlig. I Forbindelse hermed kan det nævnes, at en af Legien for 44 tyske Fagforeninger samlet Statistik viste et gennemsnitligt aarligt Indtægtsbeløb pr. Medlem af noget over 11 Kr., medens en enkelt Fagforening: Bogtrykkernes, der rager højt op over de andre Organisationer, naar nær op i Række med de mest fremskredne engelske Foreninger. Naturligvis variere Indtægterne indenfor de engelske Fagforeninger meget betydeligt. Højest op kommer Maskin- og Skibsbyggerfagene; disses gennemsnitlige Indtægter pr. Medlem er

57 Kr. aarlig eller omtrent 1 Kr. 10 Øre om Ugen. Derimod yde Arbejderne i Mine- og Beklædningsindustrien mere beskedne Summer — og endnu lavere komme Arbejderne i forskellige Grupper af Transportvirksomhed. Grunden til denne store Forskel er den, at de vigtigste Foreninger i Maskin- og Skibsbygningsindustrien høre til de ældste i de forenede Kongeriger og vare stiftede i en Periode, da de forskellige Selvhjælpsformaal spillede en saa fremtrædende Rolle i Foreningernes Program. Som det vil ses af ovenstaaende Tabel, disponere de 100 Foreninger over en samlet Formue paa 2,168,989 P. St. eller op imod 40 Mill. Kr. i danske Penge. Rigest er Maskin- og Skibsbyggerfagene, baade absolut og relativt set. Disse Fag ere organiserede i nogle faa store Centralforeninger og disponere over en Formue paa mellem 12 og 13 Mill. Kr. eller omtrent dobbelt saa meget som alle tyske Fagforeninger tilsammen.

De anførte Oplysninger for de 100 Foreninger vedrøre Aaret 1896. Vil man iagttage Bevægelsen for Femaaret 1892—96, ses den baade for Indtægternes, Udgifternes og Formuens Vedkommende af efterfølgende Tabel:

	1892	1893	1894	1895	1896
	£	£	£	£	£
Indtægter	1,458,415	1,626,683	1,649,858	1,573,923	1,675,645
Udgifter	1,420,765	1,858,300	1,446,927	1,408,095	1,239,230
Formue	1,595,432	1,363,815	1,566,746	1,732,574	2,168,989

I disse Talrækker er det Indtægterne, der variere indenfor de snævraste Grænser; forholdsvis højest ere Indtægterne i de daarlige Aar 1893—94, utvivlsomt, som Beretningen bemærker, fordi Medlemmerne i denne Periode maatte yde ekstraordinære Bidrag for at hjælpe paa den tilstedeværende Ebbe i Beholdningerne. Udgifterne derimod ere underkastede langt stærkere Svingninger. Om Aarsagen hertil vil man finde gode Oplysninger i nedenstaaende Tabel:

	1892	1893	1894	1895	1896
	£	£	£	£	£
Arbejdsløshedsforsikring ...	349,841	459,259	463,187	438,215	285,277
Strejkeforsikring	357,387	594,776	158,711	190,413	155,128
Syge- og Ulykkesforsikring .	208,231	240,383	229,783	263,846	246,338
Alderdomsforsikring	102,081	112,252	122,050	131,511	141,983
Begravelseshjælp	69,098	75,845	69,846	76,205	75,395
Andre Understøttelser	82,954	123,478	122,569	49,815	64,681
Administrationsudgifter m. m.	251,173	252,307	280,781	258,090	270,428
Ialt . . .	1,420,765	1,858,300	1,446,927	1,408,095	1,239,230

Det er, som det vil ses, Udgifterne i Anledning af Strejker og Arbejdsløshed, som ere det bevægelige Element i disse Tal. De første ere højest oppe i det store Konfliktaar 1893; de sidste ere stærkt under

Indflydelse af gode og daarlige Tider, naa Højdepunktet i 1894 for derefter at dale noget i 1895 og meget stærkt i 1896. Derimod variere de til Syge- og Ulykkesforsikring anvendte Summer ikke meget fra Aar til Aar, men pr. Medlem ere de dog fra 1892—96 voksede fra et aarligt Gennemsnitsbeløb af 4 sh. 6³/₄ d. til 5 sh. 1¹/₄ d. Glædeligt er det at se den stærke Fremgang i Alderdomsforsikringen. De dertil udgivne Summer ere fra ca. 1,856,000 Kr. i 1892 voxede til 2,578,000 Kr. i 1896. Det er særligt indenfor Metal-, Maskin- og Skibsbygningsfagene, at denne Understøttelsesform har Betydning. Henimod to Tredjedele af de udgivne Summer falde paa disse Erhverv. Ved Bedømmelsen af de anførte Tal maa det erindres, at vel udfolde the Trade-Unions en ikke ubetydelig Selvhjælpsvirksomhed, men den udgør dog kun en mindre Del af den i England ved Sammenslutning skabte gensidige Understøttelse. Her skal saaledes kun i Forbigaaende nævnes, at i Aaret 1895 udbetalte de 10 største Friendly Societies Understøttelser, der omsatte i danske Penge omtrent udgjorde 45 Millioner Kr.
